

Sint-Jorisgilde organiseert Kringgildefeest 2010 in Gemert

Leve de traditie

Ze verveelden zich al niet bepaald, de mannen van het Sint Jorisgilde in Gemert. Nu echter zijn ze al twee jaar lang in de weer om alle voorbereidingen te treffen voor het Kringgildefeest 2010, dat een regionaal karakter kent en 22 gildes naar 't Gimmertse zal trekken. Duizenden toeschouwers beleven op 29 en 30 mei een weekend vol traditie, ceremonie en uniek vertier, met deze keer een speciaal tintje: de Kring Peelland viert zijn 75-jarig bestaan.

Het is opvallend met hoeveel toewijding en passie onze gesprekspartners namens het Sint Jorisgilde in Gemert spreken over hun bijzondere vrijetijdsinvulling. Wichard Biemans, Teun Opsteen en Toon van Lieshout hebben zitting in de PR-commissie en vertellen vol vuur over de betekenis van een gilde en de activiteiten die het ontplooit. "Dit is meer dan een hobby," vindt Teun. "We doen dit omdat we er waarde aan hechten tradities in ere te houden. Het sociaal-maatschappelijk belang speelt een grote rol, zoals dat in de historie altijd

al gold voor een gilde". De verwarrende associatie met een ambachtsgilde wordt snel gelegd, zo weet Wichard. "Je had in de Middeleeuwen mannen met hetzelfde beroep die zich verenigden, maar daarmee heeft dit type gilde niets uit te staan. De oorsprong ligt, zoals Teun in feite al aangaf, op het sociaal-maatschappelijke vlak. Het Sint Jorisgilde richtte zich, net als honderden andere in zijn soort, op het beschermen van de bevolking in de elfde en twaalfde eeuw. Politie, brandweer en leger bestonden immers nog niet, dus moest bij calamiteiten een andere partij kordaat kunnen ingrijpen. Zo kwam het gilde in actie als er ergens brand uitbrak of als de pest heerste. Later kregen onze verre voorgangers een verbintenis met de kerk. Dat kun je terugvoeren op de overeenkomstige functie in sociaal-maatschappelijke zin. Sindsdien staat een gilde ten dienste van de heer, de koningin en het vaderland. Uiteraard wordt dat tegenwoordig niet meer als zodanig gepraktiseerd: de activiteiten zijn nu van ceremoniële aard. Het draait in feite om het ten overstaan van de bevolking in stand houden, dragen en

Meer informatie:
www.sintjorisgildegemert.nl

uitdragen van waardevolle, bijzondere tradities, met een beleving van oude gebruiken".

Officiële gelegenheden

De heren waarschuwen ervoor dat het zeker geen stoffige folklore betreft. "En evenmin carnavaleske praktijken," voegt Toon van Lieshout toe. "We verkleeden ons in stijl om de gewoonten van het verleden kracht bij te zetten. Daarbij trekken we niet iets aan dat we toevallig voorhanden hebben en dat een aardige sfeer neerzet, maar iets dat daadwerkelijk historisch verantwoord is. Ook onze taken nemen we serieus tot in detail, zodat we geen vertekend beeld schetsen van de werkelijkheid van toen". Niet voor niets krijgen de mannen van het Sint Jorisgilde regelmatig de uitnodiging om officiële gelegenheden op te luisteren. Zo openen ze elk jaar de kermis en presenteren ze zich bij de inhuldiging van een nieuwe pastoor of een andere bijzondere maatschappelijke gebeurtenis. "Commerciële initiatieven, zoals het openen van een nieuwe winkel, ondersteunen we niet," zegt Wichard Biemans. "Er moet een historische basis en een raakvlak met de gemeenschap liggen. We stellen ons ten doel op een waardige wijze Gemert te promoten, niet een bedrijf of instelling". De kalender laat ook verschillende eigen evenementen zien, waaronder een dagje Koksehoeve, waar het verhaal achter het Sint-Jorisgilde wordt verteld en het zogenaamde 'dagkoningschieten' op het programma staat. "We plaatsen een houten vogel op een mast en wie hem er met een kogel af weet te knallen, mag zich de dagkoning noemen,"

verklaart Teun Opsteens. "Zo kennen we ook het koningschieten voor een heel jaar, dat we samen met het Sint Antonius & Sint Sebastianus Gilde uit Gemert organiseren. Degene die wint, mag een koningin uitzoeken. Zij loopt dan een heel seizoen met ons mee".

Nieuwe deken

De dertig mannen die samen het Sint-Jorisgilde vormen, beoefenen verschillende taken, zoals trommelen, vendelen (zwaaien met een vlag), standaardrijden (te paard; een dressuurproef) en schieten met geweer of kruisboog. "Iedereen bezit een vaste rol in het geheel," legt Toon van Lieshout uit. "Je kunt daarbij herkend worden aan de hand van specifieke kledij, iets dat overigens niet bij alle gildes het geval is. Sommige mannen nemen twee taken op zich, indien deze zich laten combineren". Het Sint Jorisgilde blijkt zonder haperingen van generatie op generatie over te gaan. "De aanwas van jonge mannen is uitstekend," zegt Teun, zelf een energieke dertiger. "En dat trekt dan natuurlijk weer anderen uit dezelfde leeftijdscategorie". Elk jaar krijgt het gilde gezelschap van een zogenaamde 'nieuwe deken', wat je zou kunnen uitleggen als een soort van aspirantlid. Je moet daarvoor gevraagd en voorgedragen worden. "Achter de schermen nemen we een besluit," aldus Wichard, "maar voor het officiële laten we een stemming plaatsvinden. Het eerste jaar is iemand nieuwe deken, daarna staande deken en ten slotte afgaande deken. Na drie seizoenen zit zijn functie erop, maar als hij ervoor voelt een

taak bij het gilde te vervullen, mag hij blijven en krijgt hij een normaal lidmaatschap".

Vergunningen

Een lokaal gilde valt samen met soortgenoten in de regio onder een kring. Eén keer per jaar speelt zich ergens in het gebied een Kringgildefeest af, een omvangrijke happening die massa's publiek trekt. Deze keer geniet het Sint Jorisgilde de eer om het - rondom het Kasteel, van 28 tot en met 30 mei - te organiseren, onder supervisie van de kring. De aanleiding daartoe vormt onder meer dat de kring 75 jaar geleden in Gemert werd opgericht. "Het vergt zo'n twee jaar voorbereiding," aldus Toon van Lieshout. "Er komt verschrikkelijk veel bij kijken. Denk alleen maar aan het regelen van vergunningen voor het schieten en het afzetten van de straat". Wichard Biemans noemt de highlights van het programma: "We beginnen op vrijdag al met een basisscholenproject, waarbij 750 tot 800 kinderen betrokken zijn. Met behulp van een door de provincie uitgegeven onderwijspakket introduceren we de gewoonten en gebruiken

van een gilde. De kinderen maken zelf kleding, vlaggen en trommels, waarmee ze het verhaal actief kunnen beleven. We organiseren zelfs een optocht. 's Avonds beleeft het Kringgildefeest zijn officiële opening, onder muzikale begeleiding. Op zaterdag stellen alle gilden zich bij de toegangswegen van Gemert op en komen daarna samen op het Ridderplein. Ze krijgen een vendelhulde en daarna vindt de overdracht van het kringvaandel plaats. Na een huldiging van jubilarissen en diverse toespraken wordt de avond muzikaal afgerond. De zondag vormt de echte grote dag, met een eucharistieviering, het schenken van erewijn in het gemeentehuis, een optocht, een massale opmars, gildewedstrijden, koning- en keizerschieten alsmede een prijsuitreiking. Daarna sluiten we het feest officieel af en vanaf dat moment mogen we weer een paar jaar in ons normale ritme draaien. Als je dit ieder seizoen organiseert, houd je geen vrijetijd meer over. Maar we vinden het natuurlijk enerverend om ermee bezig te zijn, zeker in het kader van een zo sterk aan Gemert gelieerd jubileum".

